Dosarul Nr. 2ac-29/2023 jud. Lupașcu Natalia
(2-21064736-02-2ac-20012023)

D E C I Z I E

25 mai 2023 *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău,

În componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Secrieru Ion
Judecătorii: Anton Marina și Cotorobai Vitalie
Grefier: Jumiga Tamara

examinând în şedinţă publică în ordine de apel, apelul declarat de ÎM „Comarsini Grup" SRL și „Mobvaro-M" SRL, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Comarsini Grup" SRL împotriva „Mobvaro-M" SRL cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2022 prin care acţiunea a fost admisă parțial, după expunerea esenţei cauzei de către judecătorul-raportor Secrieru Ion,-

a **c o n s t a t a t:**

Pretențiile reclamantului:

1. La 29 aprilie 2021 ÎM „Comarsini Grup" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată către „Mobvaro-M" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, între ÎM „Comarsini Grup" SRL și SC „Mobvaro-M" SRL se află în derulare raportul juridic, de natură comercială, privind vânzarea de către vânzător în beneficiul cumpărătorului a bunurilor denumite generic – burete pentru mobilă, indicate în contractul nr. **********, încheiat la *****, pentru perioada de pînă la 31.12.2020 și extins cu un an, pînă la 31.12.2021, avînd în vedere clauza de la pct. 9.6 din contract.

3. Concomitent, prin facturile fiscale anexate la materialele cauzei și exhaustiv indicate în actul de verificare a plăților la situația din 15.04.2021, act

acceptat și semnat de SC „Mobvaro-M” SRL se atestă o restanță la plata în valoare de 1 368 530 lei în sarcina acesteia.

4. Notează reclamantul că, părțile semnatare (SC „Mobvaro-M și ÎM „Comarsini Grup”) au stabilit, potrivit prevederilor pct. 3.1 din contractul nr. **********, termenul de plată pentru marfă achiziționată: Cumpărătorul efectuează plata mărfii, prin transfer la contul de deconectare al vînzătorului, în termen de 30 de zile calendaristice din momentul livrării, conform facturii fiscale.

5. Reieșind din tabloul general al actului de verificare, care reflectă livrările efectuate de vânzător, raportate la plățile efectuate de cumpărător, se atestă o întârziere cronică pentru întreaga perioadă de acțiune a contractului, în care s-au derulat actele de achiziție a mărfii până în prezent.

6. Precum este stabilit în actul de verificare al stării plăților, semnat de părți că, datoria societății pârâte, a crescut constant în perioada contractuală, aceasta ajungând la importanta sumă de 1 368530 lei la data de 15.03.2021. Lista facturilor privind livrarea mărfii se prezintă în mod exhaustiv în actul de verificare, unde sunt indicate și plățile efectuate de SRL „Mobvaro-M”, anexate la materialele cauzei.

7. În ceea ce privește prestația de plată a SRL „Mobvaro-M”, pentru anii 2020-2021, aceasta a efectuat plăți care reprezintă suma de 4 173100 lei, iar diferența dintre marfa livrată și plățile efectuate reprezenta datoria la zi acumulată față de Î.M. „Comarsini Grup” SRL - 1 368530 lei.

8. Menționează că, la 12 și 25 ianuarie 2021, în adresa pârâtei au fost expediate 2 somații (pretenție și somație) de plată a datoriei, unde au fost explicate survenirea iminentelor consecințele în cazul unei opoziții formale nejustificate a acesteia.

9. Atenționarea despre posibila inițiere a raportului litigios, cu deferirea acestuia instanței, nu a schimbat comportamentul prejudiciabil al S.C. „Mobvaro-M” SRL în raport cu Î.M. „Comarsini-Grup”, societatea debitoare, diminuând nesemnificativ datoria față de societatea creditoare.

10. De asemenea, numeroase discuții conexe problemei stingerii datoriei, în mod similar, nu au avut un efect substanțial la balanța plăților, datoria rămânând considerabilă.

11. Dovada expedierii servesc avizele poștale recomandate nr. DS2044015286AR cu confirmarea recepției din 20.01.2021 și DS121208406 AR cu confirmarea recepției din 27.01.2021.

12. Constată informarea SRL „Mobvaro-M” despre intenția SRL „Comarsini-Grup”, în ceea ce privește eventualitatea intervenirii procedurii litigioase de încasare a datoriei și penalității contractuale.

13. Indică reclamantul că, potrivit dispozițiilor pct. 6.2. din contractul nr. **********, în situația reținerii de către cumpărător a plăților, prevăzute de pct. 3.1 din contract, acesta va plăti cu titlu de penalitate, la emiterea somației, în valoare de 0.1 %, raportată la suma plăților neefectuate (a datoriei), pentru fiecare zi de întârziere, or în condițiile formale, de emitere a somației, în sarcina pârâtului, în cadrul răspunderii contractuale, valoarea penalității calculate, reprezintă suma de 384041,41 lei.

14. Remarcă că, penalitatea pretinsă a fi încasată a fost calculată, conform contractului nr. ********** din *****, începând cu data de 01.02.2020, deși datoria este generată din perioada contractuală anterioare, de la faza semnării contractului, iar la sfârșitul anului 2020, aceasta atingând cifra de 1 640 146 lei, potrivit actului de verificare la situația din 31.12.2020, ceea ce în condițiile economice actuale, este inadmisibil, dat fiind faptul că Î.M. „Comarsini Grup” în termen de 60 de zile este obligat să plătească, la rându-i, furnizorului de materie primă din Ucraina.

15. Penalitatea de asemenea nu a fost calculată în intervalul de timp 17.03.2020-15.05.2020, aferentă stării de urgență, or chiar și în perioada dată pârâtul a efectuat acte de achiziție importante în valoare de peste 205 000 lei, plătind doar 139 000 lei. Situația achizițiilor din perioada stării de urgență, este reflectată în actul de verificare semnat de părți.

16. Î.M. „Comarsini Grup” S.R.L. a solicitat încasarea cu titlu de datorie a sumei de 1 368530 lei, cu titlu de penalitate a sumei de 184 041,41 lei , precum și a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 50 000 lei, pentru extrasul ASP 110 lei și asistență juridică în valoare de 67 500 lei.

17. Ulterior, prin cererea de concretizare a pretențiilor, compania a solicitat încasarea din contul „Comarsini Grup”S.R.L. a penalității de întârziere în mărime de 701 049,93 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată suportate (f. d.186).

18. În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul companiei reclamante „Comarsini Grup” S.R.L., avocatul Hadei Eduard a solicitat încasarea din contul „Mobvaro -M” S.R.L. în beneficiul companiei reclamante a penalității de întârziere în mărime de 701 049,93 lei, precum și compensarea tuturor cheltuielilor de

judecată suportate odată cu inițierea procesului care sunt compuse din taxa de stat în mărime de 50000 lei, precum și cheltuieli de asistență juridică în suma de 67 500 lei, dar și cheltuielilor pentru extrasul ASP în suma de 110 lei.

Poziţia instanţei de fond:

19. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 20 septembrie 2022, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de S.C. „Comarsini Grup" S.R.L. S-a încasat de la „Mobvaro-M" S.R.L. în beneficiul ÎM „Comarsini Grup" S.R.L., suma de 500 000 (cinci sute mii) lei cu titlu de penalitate, suma de 50 000 (cinzeci mii) lei cu titlu de taxa de stat achitată de reclamant la înaintarea acțiunii, precum și suma de 30 000 (treizeci mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Solicitarea apelantei:

20. La 20 octombrie 2022, reprezentantul apelantului/reclamant S.C. „Comarsini-Grup" S.R.L., avocatul Hadei Eduard a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 20 septembrie 2022, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral.

21. Tot, la 20 octombrie 2020, apelantul/pârât S.R.L. „Mobvaro-M" a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 20 septembrie 2022, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie admisă parțial, și anume să fie dispusă doar încasarea din contul S.R.L. „Mobvaro-M" în beneficiul S.R.L. „Comarsini- Grup" a cheltuielilor privind taxa de stat în mărime de 35 247,69 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000,00 lei, în rest acțiunea să fie respinsă.

22. Apelurile sânt depuse în termenul legal de 30 de zile prevăzut de art. 362 CPC al RM (hotărârea a fost pronunțată la 20 septembrie 2022, iar apelurile au fost depuse la 20 octombrie 2022 (f. d. 230, 231-233 vol. I).

Argumentele apelului:

23. În motivarea apelului, **apelanta/reclamantă S.C. „Comarsini-Grup" S.R.L.** a invocat că, instanţa de fond a aplicat pentru întemeiarea reducerii penalităţii, dispoziţiile actuale ale Codului civil (în vigoare din 01.03.2019) - art. 953, ce în mod necesar se raportează la convenţia părţilor - contractul nr. nr. **********, încheiat la ***** şi momentul în care a fost invocată ca generatoare de efecte juridice.

24. Afirmă că, din norma aplicată de instanţa de judecată ca temei pentru reducerea penalităţii, care dispune în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitoruhii, reducerea penalităţii disproporţionat de mari.

25. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege ale creditorului se desprind condiţiile cumulative, necesar de întrunit la aplicarea normei date: elementul de excepţie; necesitatea analizei tuturor împrejurărilor; existenţa formală a cererii debitorului, şi în final, în cazul în care primele trei condiţii (1. caz excepţional, 2. analiza tuturor împrejurărilor relevante şi 3. existenţa cererii formale a debitorului).

26. Menționează că, în cererea de chemare în judecată a fost reţinut că, penalitatea pretinsă a fi încasată, a fost calculată, precum este redată Calculul penalităţii aferent întârzierilor de plată, conform contractului nr. ********** din *****, începând cu data de 01.02.2020 pentru perioada de până la data de 04.10.2021 (momentul stingerii datoriei de fond), penalitatea nefiind calculată pentru intervalul de timp 17.03.2020-15.05.2020. Deci, pentru perioada stării de urgenţă debitorul a fost scutit de calculul penalităţii, dat fiind efectul normei legale, prin care s-a instituit excepţii, or perioada de timp în care Debitorul a acţionat cu încălcarea termenilor de onorare a plăţilor prevăzute contractual, în mod evident că nu poate fi admisă ca şi caz de de excepţie.

27. Consideră că, nu este deloc convingător, faptul că instanţa de fond, a admis în mod injust, excederea unei situaţii concrete definite de lege ca excepţională în domeniul justiţiei (17.03.2020-15.05.2020), urma a se ţine cont pentru întreaga perioadă de derulare a contractului între părţi, acţiunile Debitorului au fost guvernate de rea-credinţă, de a nu plăti în termen, la locul stabilit a sumelor datorate. Intervenţia instanţei apare pripită, din motivul că aceasta nu se poate substitui puterii legislative, având rolul de control judecătoresc asupra cauzei, cu limitele stricte legale necesar de respectat.

28. Relevă că, condiţia necesară de formulare a cererii din partea inimatei, privind reducerea penalităţii nu a fost formulată, aceasta (intimata), după cum reiese şi din cererea reconvenţională la care a renunţat, a pretins neplata integrală a penalităţii, nu şi reducerea penalităţii, deşi a admis şi recunoscut dreptul Recurentei/Reclamantei la încasarea taxei de stat, care este o sumă incidentă obligaţiei de bază cât şi incidente (datorie şi penalitate), astfel principiile disponibilităţii instanţei de judecată la examinarea litigiilor, fiind afectat.

29. Constată dovedit, imposibilitatea instanţei de fond, din oficiu, în a efectua reducerea penalităţii cu suma de 201 409 lei din sarcina intimatei/pârâtei, deşi nicio premisă, condiţie legală pentru punerea în valoare a procedeul dispus la alin. (1) art. 953 Cod civil, nu era realizată, astfel fiind admisă încălcarea drepturilor patrimoniale ale apelantei/reclamantei.

30. Instanţa de fond, deşi, constată (alin. 1 fila 7) îndreptăţirea părţii reclamante la care pretinde încasarea penalităţii contractuale, totuşi învederează acţiuni de natură să submineze şi de intevenţie nejustificată în raportul contractual al părţilor, ceea ce determină concluzia de ilegalitate, admisă pentru reducerea penalităţii în favoarea intimatei/pârâtei.

31. **S.C. „Comarsini-Grup" S.R.L.** a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integral a acțiunii.

32. În motivarea acțiunii, **apelantul/pârât S.R.L. „Mobvaro-M"** a invocat că, referitor la suma de asistenţă juridică în mărime de 30 000 lei, încasată prin hotărârea contestată, o consideră neîntemeiată.

33. Relevă că cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de 30 000 lei nu au fost realmente necesare şi nici rezonabile ca mărime. Acestea nu sunt însoţite de acte justificative, care, de fapt nici nu există, deoarece nu au fost necesare. Acţiunile nu sunt confirmate prin Raportul privind activitatea avocatului care ar fi fost necesare pe cauza dată.

34. În esenţă reclamantul deţinând toate probele necesare pentru astfel de litigii, în speţă nu s-au ridicat întrebări juridice noi sau dificile - cauza fiind una tipică, motiv din care consideră că suma de 5 000 lei ar fi una raţională şi echitabilă.

35. Referitor la încasarea penalităţii de întârziere în mărime de 500 000 lei o consideră exagerată în raport cu datoria care era la momentul respectiv.

36. Opinează că referitor la cheltuielile de asistenţă juridică şi penalitatea de întârziere, consideră că au fost încasate neîntemeiat şi urmează a fi respinse cerinţele din acţiune în partea referitoare la penalitatea de întîrziere.

37. Apelanta/pârâtă S.R.L. „Mobvaro-M" a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

Poziția părților în apel:

38. În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantei/reclamante S.C. „Comarsini-Grup” S.R.L., avocatul Hadei Eduard a susținut apelul în sensul declarat. Totodată, au solicitat respingerea apelului declarat de apelantul/pârât S.R.L. „Mobvaro-M”.

39. În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentanții apelantului/pârât apelantul/pârât S.R.L. „Mobvaro-M”, Baeșu Andrei și avocatul Bordian Mariana au susținut apelul în sensul declarat. Totodată, au solicitat respingerea apelului declarat de S.C. „Comarsini-Grup” S.R.L.

Aprecierea instanţei de apel:

40. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererile de apel şi în raport cu materialele dosarului, **Colegiul judiciar** consideră necesar de a respinge apelul declarat de către S.C. „Comarsini-Grup” S.R.L. și de a admite apelul declarat de către S.R.L. „Mobvaro-M”, de a casa integral hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, din următoarele motive.

41. Potrivit art. 385 lit. a) Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

42. Potrivit art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre;

43. Potrivit art. 373 Codul de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

(5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

44. În conformitate cu art. 386 al. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel, dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

45. Din actele cauzei rezultă că, între părţile litigante au fost contractul de vînzare-cumpărare nr. ********** din ***** (f. d. 8-9, 141-145 vol. I).

46. Conform pct.1.1. al contractului semnat între părți, vânzătorul „Comarsini Grup" S.R.L. s-a obligat să livreze și să transmită în proprietate, iar SC „Mobvaro-M" S.R.L. s-a obligat să preia și să plătească prețul cauciucului spumant, în condițiile prezentului contract.

47. Potrivit pct. 3.1 din contract, părțile au prevăzut că cumpărătorul va efectua plata mărfii prin transferul sumelor de bani în contul vânzătorului în termen de 30 zile calendaristice de la data livrării mărfii, conform facturii fiscale.

48. Potrivit pct. 6.2 al contractului părțile au stabilit că nerespectarea de către cumpărător a obligației de achitare mărfii în termenul stabilit la pct. 3.1 din contract, atrage achitarea penalității de 0,1 % din suma plăților netransferate în termen pentru marfă, pentru fiecare zi de întîrziere.

49. Astfel, reclamantul/apelant a invocat că din momentul semnării contractului și pe parcursul anului 2020 compania reclamantă a livrat marfa (penopoliuritan) în adresa companiei pârâte în baza contractului și respectiv facturilor fiscale care confirma livrarea, inclusiv asortimentul mărfii, cantitatea şi preţul de vânzare (f. d. 56-133).

50. După cum rezultă din actul de verificare a plăților la situația zilei de 31.12.2020, acceptat și semnat de ambele părți, se atestă o restanță „Mobvaro-M" S.R.L. la plata sumei în valoare de 1 640 146 lei (f. d. 10-12 vol. I).

51. Totodată, se reține că „Mobvaro-M" S.R.L. pe parcursul anilor 2020-2021 a efectuat plăți în suma de 4 173 100 lei, iar potrivit actului din 15 aprilie 2021, act acceptat și semnat de „Mobvaro-M" S.R.L., se atestă că restanța companiei pârâte față de „Comarsini Grup" S.R.L. la momentul înaintării acțiunii constituie suma 1 368 530 lei (f. d. 13,150).

52. La 12.01.2021 și 25.01.2021 reclamanta „Comarsini Grup" S.R.L. a expediat în adresa „Mobvaro-M" S.R.L. somațiile cu privire la restituirea benevolă

a sumei datorate, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică pentru soluționarea prealabilă în suma de 7 500 lei, fiind recepționate de pârâta la data de 20.01.2021 și respectiv 27.01.2021 (f. d. 48, 50 vol. I).

53. Se reține că, după intentarea procesului judiciar, la 05 octombrie 2021, „Mobvaro -M" S.R.L. a stins datoria contractuală, fapt ce a generat concretizarea pretențiilor reclamantei.

54. În final, reclamanta/apelantă a solicitat încasarea din contul „Mobvaro-M" S.R.L. în beneficiul companiei reclamante a penalității de întârziere în mărime de 701 049,93 lei, precum și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate odată cu inițierea procesului care sunt compuse din taxa de stat în mărime de 50000 lei, precum și cheltuieli de asistență juridică în suma de 67 500 lei, dar și cheltuielilor pentru extrasul ASP în suma de 110 lei.

55. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 20 septembrie 2022, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de S.C. „Comarsini Grup" S.R.L. S-a încasat de la „Mobvaro-M" S.R.L. în beneficiul ÎM „Comarsini Grup" S.R.L., suma de 500 000 (cinci sute mii) lei cu titlu de penalitate, suma de 50 000 (cinzeci mii) lei cu titlu de taxa de stat achitată de reclamant la înaintarea acțiunii, precum și suma de 30 000 (treizeci mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

56. Potrivit art. 8 alin. (1) (2) lit. a) Codul civil (în redacția legii pînă la 01.03.2019), drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

57. Potrivit art. 512 alin. (1) Codul civil (în redacția legii pînă la 01.03.2019), în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

58. Conform art. 513 alin. (1) Codul civil (în redacția legii pînă la 01.03.2019), debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă şi diligenţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

59. Potrivit art. 514 Codul civil (în redacția legii pînă la 01.03.2019), obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

60. Conform art. 624 alin. (1) Codul civil (în redacția legii pînă la 01.03.2019), clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

61. După cum s-a menționat supra, la pct. 6.2 al contractului, părțile au stabilit că nerespectarea de către cumpărător a obligației de achitare mărfii în termenul stabilit la pct. 3.1 din contract, atrage achitarea penalității de 0,1 % din suma plăților netransferate în termen pentru marfă, pentru fiecare zi de întârziere.

62. Astfel, potrivit calculului prezentat de reclamanta, suma penalității a fost calculată în cuantum de 701 049,93 lei, pentru perioada 01.01.2020-04.10.2021.

63. Conform art. 630 alin. (1) Cod civil (în redacția legii pînă la 01.03.2019), în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporţionat de mari.

64. La reducerea clauzei penale, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

65. Astfel, ca excepție, prevederile prezentului articol permit instanței de judecată să micșoreze clauza penală, atunci când aceasta este disproporționat de mare în raport cu prejudiciile real suportate de către creditor.

66. Această prerogativă este acordată de către legiuitor în scopul de a diminua sau exclude efectul negativ al clauzelor abuzive conținute în contracte, și respectiv de a asigura exercitarea cu bună-credință a drepturilor și obligațiilor civile.

67. La aprecierea disproporţionalităţii clauzei penale, instanţa de judecată va examina în fiecare caz concret durata neexecutării obligaţiei, procentul clauzei penale, depăşirea substanţială a posibelelor prejudicii rezultate din neexecutarea obligaţiilor etc.

68. Raportând norma citată la speța dedusă justiției, instanța de apel consideră că cuantumul penalității este excesiv din următoarele considerente.

69. **Colegiul judiciar** atestă că, la examinarea cauzei în fond, apelanta/pârâtă a invocat caracterul excesiv al penalității, dar și faptul că din circumstanţe independente de voinţa „Mobvaro-M” SRL, în rezultatul amplificării consecinţelor

pandemice în Republica Moldova, care continua să afecteze piaţa economică în general şi puterea de cumpărare a populaţiei în special, s-a constatat un declin în activitatea comercială, care a condus la efectuarea achitărilor cu anumite întârzieri.

70. Prin urmare, instanța de fond deși a considerat întemeiat pretenția de încasare a penalității contractuale, eronat a dispus încasarea acesteia într-un cuantum excesiv.

71. Așadar, instanța de apel remarcă că sub aspectul achitării succesive a costului mărfii în baza unor raporturi juridice între părțile litigante pe o perioadă îndelungată, societatea pârâtă/apelantă deși a admis întârzieri neesențiale, în fine, a achitat integral datoria.

72. Astfel, **Colegiul judiciar** ținând cont de interesele legitime ale creditorului și de faptul că SRL „Mobvaro-M”, totuși, a admis întârzieri de plată, chiar și neesențiale, va admite parțial pretenția de încasare a penalității și va încasa suma de 20 000 de lei, sumă adecvată în raport cu totalitatea celor expuse supra.

73. Referitor la cheltuielile de asistență juridică, Colegiul judiciar relevă următoarele:

74. În sensul art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

75. În corespundere cu art. 90 lit. i) și l) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistenţă juridică; alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.

76. În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

77. Conform art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

78. Drept urmare, cheltuielile de asistenţă juridică, luând în considerare măsura în care aceste cheltuieli au fost reale, necesare şi rezonabile, urmau a fi încasate de la „Mobvaro-M” SRL în beneficiul ÎM „Comarsini Grup” SRL.

79. În temeiul pct. 15 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților din RM, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţă juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

80. Pct. 16 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților din RM, prevede că, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor /acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

81. De rând cu înscrisurile necesare a fi prezentate de către partea ce pretinde compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică, instanţa la determinarea cuantumului compensaţiei acordate, urmează a ţine cont de: *complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea problemelor juridice ridicate de speţă; aportul avocatului la soluţionarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţă, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obţinut; restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză*; alţi factori, la discreția instanţei.

82. La caz, **Colegiul judiciar** reliefează că, pentru asistența juridică acordată reclamantului ÎM „Comarsini Grup” SRL de către avocatul Hadei Eduard, în prezenta cauză, în baza mandatului avocaţial seria MA nr.1434311 din 16 aprilie 2021 (vol. I, f.d.1), i-a fost achitată suma de 67 500 lei, conform ordinului de plată nr. 435 din 26 aprilie 2021, anexat la materialele cauzei (vol. I, f. d. 54).

83. Corelând reglementările legale precitate cu circumstanţele cauzei, Colegiul judiciar conchide necesar de a încasa de la „Mobvaro-M” SRL în beneficiul ÎM „Comarsini Grup” SRL, suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică, or, acestea au fost realmente angajate şi rezonabile ca mărime,

iar în rest, urmează a fi respinsă cerinţa ÎM „Comarsini Grup” SRL de compensare a cheltuielilor de asistenţă juridică.

84. În corespundere cu prevederile art. 94 alin. (1), (4) al Codului de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

85. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

86. Astfel, reținând că acțiunea ÎM „Comarsini Grup” SRL va fi admisă parțial, instanța de apel consider necesar de a încasa din contul „Mobvaro-M” SRL în beneficiul ÎM „Comarsini Grup” SRL cu titlu de taxă de stat proporțional părții admise din acțiune, în mărime de 600 lei

87. În finalitatea celor invocate supra, instanța de apel conchide aspra temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate de către ÎM „Comarsini Grup” SRL împotriva „Mobvaro-M” SRL cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Concluzia instanței de apel:

88. Astfel, având în vedere că prima instanţă a stabilit circumstanţele pricinii, și nu este necesară verificarea suplimentară şi administrarea de noi dovezi, însă a interpretat eronat normele de drept material, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de către ÎM „Comarsini Grup” SRL și de a admite apelul declarat de către „Mobvaro-M” SRL, de a casa integral hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

89. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. art. 389, 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de ÎM „Comarsini Grup” SRL.

Se admite apelul declarat de „Mobvaro-M” SRL.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2022 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Comarsini Grup” SRL împotriva „Mobvaro-M” SRL cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, și emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Comarsini Grup” SRL împotriva „Mobvaro-M” SRL cu privire la încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul „Mobvaro-M” SRL în beneficiul ÎM „Comarsini Grup” SRL, suma de 20 000 (două zeci mii) lei cu titlu de penalitate, suma de 5 000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 600 (șase sute) cu tilu de taxă de stat, proporțional pretențiilor admise. În rest, pretențiile se resping ca fiind neîntemeiate.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni, de la data comunicării deciziei, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele şedinţei, Secrieru Ion

Judecătorul:
Judecătorii: Anton Marina

Cotorobai Vitalie